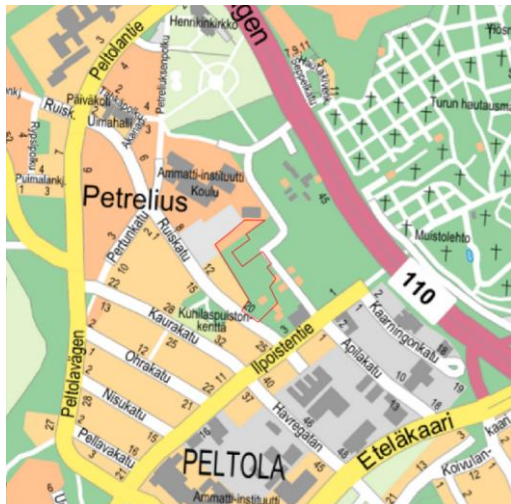

PUISTOSUUNNITELMASELOSTUS Daaliapuisto

sijaintikartta ja aluerajaus

Nykytilanne ja kehittämistarpeet

Daaliapuisto sijaitsee Peltolan kaupunginosassa (033), noin 3 km etäisyydellä Turun kauppatorista. Daaliapuisto sijoittuu Ruuskadun, entisen kaupunginpuutarhurin tontin sekä Ruuskadun varren omakotialueen ja Turun ammattikorkeakoulun eteläpuolisen pysäköintialueen väliselle alueelle. Alueella on vireillä kaupunginpuutarhan alueen asemakaava (12677–2017), jossa Daaliapuisto on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL/luo). Suunnittelualueen pohjois- ja itäpuolelle on osoitettu uutta asuinrakentamista. Daaliapuiston halutaan ilmentävän alueella sijainneen kaupunginpuutarhan alueen vanhaa puutarhakulttuuria. Tavoitteena on tuottaa alueen asukkaille virkistyspalveluita kunnioittaen kohteen maisemallisia ominaispiirteitä ja turvaten alueen luontoarvot.

Alueelta on havaittu kaksi erityisesti huomioitavaa lajia, jalavatöyhtökoi ja kalliokiiltokoi. Jalavatöyhtökoi on erittäin uhanalaiseksi (EN) ja sekä kiireellisesti ja erityisesti suojeltavaksi luokiteltu laji. Kalliokiiltokoi on vaarantuneeksi (VU) luokiteltu laji. Suunnitelman lähtökohtana on tavattujen perhoslajien ja niiden elinympäristöjen turvaaminen ja kehittäminen.

Daaliapuiston alueella on monipuolista ja varttunutta puuvartista kasvillisuutta. Alueen puustoa on tarkoitus säilyttää mahdollisimman paljon. Osa puista on jaloja lehtipuita, mutta alueella on myös havupuita sekä pensaslajeja. Suunnitelma-alueen jalavat tarjoavat jalavatöyhtökoille tärkeitä elinympäristöjä. Alueen maasto on loivapiirteistä ja osittain avointa. Niittyjen, ruderaattikasvillisuuden ja maksaruohojen peittämät paahdeympäristöt ovat kalliokiiltokoin tärkeitä elinympäristöjä, joiden kehittäminen on suunnitelman tärkeä lähtökohta.

Daaliapuiston luoteisosassa sijaitsee kapeahko ja puustoinen kaistale, joka toimii luonnonmukaisena suojaviheralueena. Alueella sijaitsee väistökoulun hulevesien imeytysrakenteena toimiva kivipesä, joka johtaa suunnitelma-alueella sijaitsevaan Orsivesilampeen. Orsivesilampi on rehevöitynyt ja lammen kunto on silmämääräisesti heikko. Daaliapuiston puistosuunnitelmassa huomioidaan hulevesien käsittely. Daaliapuiston koillispuolelle on suunnitteilla uusi Kaupunginpuutarhan asemakaava-alue, jonka hulevedet puretaan Daaliapuiston läpi kaakkoon kohti Ruuskatua. Tuleva rakentaminen lisää alueen vettä läpäisemätöntä pintaa ja siten hulevesien määrää.

Suunnitelma

Kasvillisuus

Kasvillisuussuunnittelun lähtökohtana on alueen luontoarvojen vahvistaminen sekä monimuotoisuuden lisääminen, huomioiden uhanalaiset ja vaarantuneet perhoslajit. Puistosuunnitelmassa on esitetty istutettavaa kasvillisuutta sekä poistettavia puita ja vesakkoa. Lisäksi alueelle kohdistuu hoitotoimenpiteitä, joista on ohjeistettu erillisessä hoitosuunnitelmassa. Alueelta löytyviä kasveja, kuten orapihlajan taimia hyödynnetään uusissa istutuksissa. Puistosuunnitelmassa esitetään, että alueelle tulisi tehdä tarkempi kasvillisuusinventointi, jossa huomioidaan olevan kasvillisuuden talteenotto, siirto- ja kylvömahdollisuudet.

Nykyistä puustoa kasvaa pääosin alueen kaakkois-, lounais- ja luoteisosassa – ja suurin osa puista pysytään säilyttämään. Säilyvää puustoa täydennetään vuori- ja kynäjalavilla sekä paju- ja tammi-istutuksilla sekä pienistä kukkivista puuvartisista kasveista koostuvilla ryhmillä. Orsivesilammen ja metsäpolun ympäristössä on tarpeen tehdä puuston kuntokartoitus, jonka perusteella yksittäiset vaaralliset puut poistetaan ja suoritetaan hoitoleikkauksia. Kulkureittien kohdalta on esitetty yksittäisiä poistettavia puita. Olevien jalava- ja tammirivien ympäristöstä poistetaan vesakkoa. Poistettavat rungot ja oksat hyödynnetään lahoaidoissa ja -tukkeina.

Suunnitelmassa on esitetty avoin alue, joka köyhdytetään ruderaattimaiseksi paahdeympäristöksi. Alueelta poistetaan pioneerilajiston taimet juurineen. Alueelta talteen otettuja orapihlajan taimia istutetaan uusille kasvupaikoille poistettavien puuvartisten kasvien tilalle. Lisäksi paahdealueelle istutetaan kelta- ja valkomaksaruohoistutuksia. Toteutussuunnittelussa tulisi selvittää ukontulikukan siementen kylvömahdollisuutta. Paahdealuetta rajaavan lahoppuaidanteen ulkoreunalle istutetaan köynnöksiä (lajeina ruotsinköynnöskuusama ja tuoksuköynnöskuusama).

Muut puiston avoimet alueet on esitetty niitypintaisina. Niityt on suunniteltu kasvupaikkojen mukaisesti. Paahdealueen reuna-alueille on esitetty kuivan paikan niittyä ja hulevesiuomien yhteyteen kostean paikan niittyä, jota täydennetään kasviryhmillä, joissa on vaihtuvia kosteusolosuhteita kestäviä ruohovartisia kasveja. Muut niittyalueet on esitetty kukkivana maisemaniittynä. Niittyjen siemensekoituksen lajikohtainen määrittely tulee tarkentaa jatkosuunnittelun yhteydessä.

Jalavatöyhtökoin elinympäristön vahvistamisen toimenpiteet

Puistosuunnitelmassa pyritään vahvistamaan ja lisäämään jalavatöyhtökoin elinympäristöjä. Olevien jalavien juuristoalueelta poistetaan jalavien kanssa kilpailevia kasveja, jonka lisäksi alueelle on esitetty uusia vuori- ja kynäjalavaistutuksia. Hoitosuunnitelmassa on ohjeistettu pudonneiden lehtien säilyttämisestä. Lehdet toimivat jalavatöyhtökoin toukan ravintona.

Kalliokiiltokoin elinympäristön vahvistamisen toimenpiteet

Puistosuunnitelmassa pyritään vahvistamaan ja lisäämään kalliokiiltokoin elinympäristöjä. Keskeisenä toimenpiteenä on olevan paahdeympäristön kehittäminen ja laajentaminen. Paahdeympäristön aurinkoisuutta lisätään poistamalla pioneeripuiden tuottamaa vesakkoa sekä pensaikkoja. Puut poistetaan kokonaisina juurineen ja poistettavien puiden tilalle istutetaan alueelta siirrettäviä sormiorapihlajan taimia. Paahdeympäristöön istutetaan kelta- ja valkomaksaruohoja sekä ukontulikukkaa, joka toimii myös mm. vaarantuneen tulikukkakoin ravintokasvina.

Alueen maaperää köyhdytetään, jonka lisäksi suunnitelmassa on esitetty yksittäisten kierrätysbetonielementtien sijoittelua paahdealueelle. Kierrätysbetonin käytöllä voidaan edistää ruderaattiympäristön kehittymistä, sillä betonielementit vapauttavat ajansaatossa kalsiumyhdisteitä ja lisää maaperän kalkkisuutta. Lisäksi keskeisenä toimenpiteenä on kulunohjaaminen. Paahdeympäristö aidataan puurima- ja lahoppuaidoilla. Rakentamisen yhteydessä on huomioitava paahdeympäristön työma aikainen suojaaminen.

Puistokäytävät ja polut

Suunnitelmassa on esitetty kaksi kivituhkapintaisia puistoraittia, jotka toimivat myös puiston huoltoreiteinä. Daaliapolun kautta pääsee siirtymään Kaupunginpuutarhan alueen poikki Ruiskadulta Renvallin aukiolle / katualueelle, jonka suunnittelu on kesken. Suunnitelmassa on esitetty uusi kaakkois-lounais-suuntainen puistoraitti, joka johtaa Daaliapolulta metsäisen orsivesilammen tuntumaan, josta puistoraitti jatkuu pitkospuureittinä ja murskepintaisena polkuna ammattikorkeakoulun pysäköintialueelle.

Metsäisellä kaistaleella polut toteutetaan pääosin nykyisille paikoille syntyneiden kinttupolkujen päälle kevytrakenteisina ilman puiden kaatamista. Lisäksi polkureittejä on esitetty puiston niittyalueiden yhteyteen.

Kulunohjaaminen ja puurakenteet

Alueelle on suunniteltu selkeät kulkureitit ja rakenteita, joiden avulla pyritään ehkäisemään kasvillisuuden kulumista. Paahdealue on rajattu kevytrakenteisella puurima-aidalla sekä lahoppuaidanteilla. Lahoppuaidanteiden rakentamiseen hyödynnetään alueelta harvennettavaa puustoa ja oksia, lahoppuaidanteen reunalle on esitetty köynnösistutuksia.

Esimerkkikuvissa paahdealueen puurima-aita ja lahoppuaidanne.

Orsivesilammen läheisyyteen on suunniteltu puurakenteinen laituri. Laituri on esitetty maaperusteisena ja sen yhteydessä on penkki. Laiturirakenne yhdistyy lammen ympärillä kulkevaan pitkospuureittiin. Pitkospuut toimivat kuivana kulkureittinä kosteassa maastossa. Laiturin ja pitkospoiden toteutustapa tarkentuntuvat jatkosuunnittelun yhteydessä.

Toiminnallisuus

Alue toimii asukkaiden lähivirkistysalueena. Reittien suunnittelussa on huomioitu rengasmaisuus, joka kannustaa puistossa kiertelyyn. Reittien varrelle on suunniteltu opasteita, jotka kertovat alueen luontoarvoista, kuten uhanalaisista ja vaarantuneista perhoslajeista sekä niiden elinympäristöistä. Kulkureittien varteen on esitetty penkkejä, jonka lisäksi alueelle on suunniteltu lahoppuutukkeja ja maakiviä, jotka mahdollistavat istuskelun ja oleilun. Oleskelupaikkoja on sijoitettu avoimille ja paahteisille paikoille sekä suojaisille sijainneille.

Hulevedet

Puistoon tulee yläpuolisen valuma-alueen hulevesiä kahdesta suunnasta: puiston keskivaiheilla Renvalinaukion suunnasta purkavasta suunnitellusta hulevesiviemäristä sekä puiston pohjoispäästä väistökoulun alueelta. Puistoon on suunniteltu kolme kasvipeitteistä hulevesipainannetta, jotka muodostavat viivytystilavuuden rankkasateiden varalle. Painanteiden pohjalla kulkee loivasti mutkitteleva ns. perusuoma, jossa virtaa yleisimpien sadetilanteiden muodostamat hulevedet. Painanteissa on pysyvä vedenpinta vain perusuomassa, ei koko painanteen laajuudella. Veden on tarkoitus nousta painanteissa vain rankkasateilla. Painanteet yhdistyvät toisiinsa puistokäytävän alle sijoitettuja rumpuja pitkin (sijoittumisessa huomioitu puiden säästäminen), joten tulvatilanteessa ne muodostavat yhtenäisen viivytystilavuuden, kun vesi nousee painanteissa.

Olevan lammikon käsittely ja kehittäminen

Metsäisellä suojaviheralueella sijaitsee kivipesä ja uoma, josta väistökoulun hulevedet johdetaan orsivesilampeen. Kivipesä ja hulevesireitti muutetaan kasvipintaisiksi. Lammesta lähtävä oja ja sen purkukynnys pidetään nykyisenä, eikä lammen vesipinnan korkeutta muuteta.

Valaistus

Alueen pohjoiseteläsuuntainen puistoraitti, Daaliapolku, valaistaan pylvasvalaisimilla. Valaistava osuus on tarkoitus toteuttaa niin, että valaistus ei aiheuta häiriötä luontoarvoille. Muita puistoalueita ei valaista.

Lisätietoja antaa

Vastaava rakennuttaja Anna-Kaisa Kaukola, puh. 050 3658174, sähköposti: anna-kaisa.kaukola@turku.fi
Suunnitteluinsinööri Joonas Kaskinen, puh. 040 595 3269, sähköposti: joonas.kaskinen@turku.fi